

Prioritizace témat
Strategie rozvoje Kraje Vysočina 2021 – 2027

Zpracovatelé:

Doc. RNDr. Irena Smolová, Ph.D.

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.

Olomouc, 12. srpna 2020

1. Úvod

Prioritizace témat (=opatření) Strategie rozvoje Kraje Vysočina 2021 – 2027 (dále jen SRK 21+) byla zpracována na základě objednávky č. 202001325 objednatele - Kraj Vysočina, který byl zároveň zpracovatelem SRK 21+. Cílem prioritizace témat bylo pracovat podklad pro rozhodování orgánů kraje, kam přednostně směřovat finanční prostředky a další intervence kraje v případě nedostatku zdrojů například v situaci, kdy by díky dopadům kolem Covid došlo ke snížení daňové výtěžnosti kraje.

Odborem regionálního rozvoje Kraje Vysočina byly zpracovateli poskytnuty následující podklady:

- Profil Kraje Vysočina, verze září 2020
- Strategie rozvoje kraje (SRK 21+) – SWOT a strategická část
- Struktura opatření v návrhové části SRK 21+, do které byla zpracována významnost z pohledu odboru regionálního rozvoje
- Návrh metodiky zpracování prioritizace témat SRK 21+

Zpracování prioritizace témat SRK 21+ probíhalo v průběhu měsíců července a srpna 2020. V průběhu zpracování proběhl jeden kontrolní den - 5. 8. 2020 v Olomouci, kde byla zejména upřesňována metodika prioritizace témat, která tvoří základ předloženého zpracování.

2. Metodika zpracování prioritizace témat

Zpracování prioritizace opatření bylo objednatelem metodicky specifikováno jako důležitost daného opatření, které se člení do pěti kategorií (viz níže), kdy při jejich určování byly zohledněny následující okolnosti:

- Významnost vlivu na ekonomiku, sociální situaci a podmínky života obyvatel regionu
- Šíře cílové skupiny, která je realizací aktivit ovlivněna
- Zda při snížení rozsahu intervencí může dojít k závažným negativním dopadům do území
- Rozsah území kraje ovlivněný řešeným problémem

V SRK 21+ bylo stanovených 35 opatření tematicky rozřazených do pěti prioritních oblastí (viz tab. 1).

Tab. 1: Opatření v rámci prioritních oblastí dle SRK 21+

Prioritní oblast 1	Konkurenceschopná ekonomika a zaměstnanost
Opatření 1.1	Věda, výzkum a inovace
Opatření 1.2	Konkurenceschopné podnikatelské prostředí
Opatření 1.3	Regionální školství
Opatření 1.4	Rozvoj terciárního a dalšího vzdělávání
Prioritní oblast 2	Kvalitní a dostupné veřejné služby
Opatření 2.1	Lidské zdroje ve zdravotnictví
Opatření 2.2	Kvalitní, bezpečná a efektivní zdravotní péče
Opatření 2.3	Kvalitní a moderní zdravotnická infrastruktura
Opatření 2.4	Služby sociální péče
Opatření 2.5	Prevence závislosti a sociální začleňování
Opatření 2.6	Rodinná a seniorská politika
Opatření 2.7	Zájmové a neformální vzdělávání a sport
Opatření 2.8	Mezinárodní aktivity a mezinárodní spolupráce
Opatření 2.9	Rozvoj neziskového sektoru
Opatření 2.10	Kvalitní veřejná správa
Opatření 2.11	Příprava územně plánovací dokumentace
Prioritní oblast 3	Moderní infrastruktura a mobilita
Opatření 3.1	Moderní dopravní infrastruktura
Opatření 3.2	Zkvalitnění služeb veřejné hromadné dopravy
Opatření 3.3	Bezpečnost silničního provozu a zkldňování dopravy ve městech
Opatření 3.4	Zásobování pitnou vodou
Opatření 3.5	Odvádění a čištění odpadních vod
Opatření 3.6	Infrastruktura ICT
Opatření 3.7	Elektronické služby veřejného sektoru (eGovernment)
Opatření 3.8	ICT gramotnost a vzdělávání
Opatření 3.9	Efektivní krizové řízení a prevence kriminality
Opatření 3.10	Hospodaření s energií
Prioritní oblast 4	Zdravé životní prostředí a udržitelný venkov
Opatření 4.1	Obnova a rozvoj venkovského prostoru
Opatření 4.2	Stabilizace zemědělství a navazujícího zpracovatelského průmyslu
Opatření 4.3	Trvale udržitelný rozvoj lesního hospodářství
Opatření 4.4	Péče o přírodu a krajinu Vysočiny
Opatření 4.5	Oběhové hospodářství a ekologické zátěže
Opatření 4.6	Zlepšování kvality ovzduší
Opatření 4.7	Ochrana před povodněmi a suchem
Prioritní oblast 5	Atraktivní kulturní a historické dědictví a cestovní ruch
Opatření 5.1	Rozvoj cestovního ruchu
Opatření 5.2	Ochrana a zachování kulturních památek
Opatření 5.3	Rozvoj kultury a kulturní infrastruktury

Pro zpracování prioritizace opatření byla použita kombinovaná metoda hodnocení důležitosti opatření založena na:

- A. expertním hodnocení odborníků dlouhodobě se věnujícím problematice regionálního rozvoje, a kteří mají současně znalost územní dimenze dotčeného kraje;
- B. objektivním hodnocení významnosti opatření pro kraj vzhledem k mezikrajskému srovnání, regionálním disparitám Kraje Vysočina a národní úrovni.

Každé z výše uvedených hodnocení používalo stejnou škálu hodnocení důležitosti opatření. Kategorie důležitosti opatření byly stanoveny takto: 1 – okrajové opatření; 2 – méně významné opatření; 3 – středně významné opatření; 4 – důležité opatření; 5 – zásadní opatření. Takto nadefinovaná číselná škála důležitosti opatření posloužila k sumarizaci hodnot důležitosti opatření v rámci expertního a objektivního hodnocení. Nakonec tak bylo možné vyhodnotit celkovou důležitost příslušného opatření, kterou reprezentuje průměrná známka 11 dílčích hodnocení Exp1 – Obj3 (viz tab. 2).

Ad A Expertní hodnocení

Expertního hodnocení se zúčastnilo osm hodnotitelů, každý se specifickou erudicí témat regionálního rozvoje Kraje Vysočina. Mezi hodnotiteli byli jak zástupci akademické obce, tak Regionální rozvojové agentury Vysočina, tým odborníků Odboru regionálního rozvoje Kraje Vysočina a v neposlední řadě i zpracovatel prioritizace.

Každý z hodnotitelů měl k dispozici aktuální rozvojové dokumenty Kraje Vysočina (Profil Kraje Vysočina a SRK 21+) a byl obeznámen s metodickým určováním důležitosti opatření – viz výše. Ve výsledku každý z hodnotitelů připsal jednotlivému opatření známku na škále 1 – 5 vyjadřující důležitost daného opatření pro SRK 21+. Jejich hodnocení zobrazuje tabulka 2. (pozice Exp1 – Exp 8).

Seznam hodnotitelů: (řazeno abecedně):

- Mgr. David Fiedor, Ph.D. – katedra geografie PŘF UP v Olomouci
- Mgr. Richard Hubl – dlouholetý odborný pracovník odboru řízení programu Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod
- Mgr. Jan Kabrda, Ph.D. – katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, PŘF UK v Praze
- PhDr. Jaromír Karpíšek, Ph.D. - Regionální rozvojová agentura Vysočina
- RNDr. Václav Novák, Ph.D. – katedra regionálního rozvoje a veřejné správy FSE UJEP v Ústí nad Labem
- Odbor regionálního rozvoje Kraje Vysočina
- RNDr. Bc. Šárka Palcrová - Regionální rozvojová agentura Vysočina
- Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D. - zpracovatel prioritizace, katedra geografie PŘF UP v Olomouci

Ad B Objektivní hodnocení

Principem tohoto hodnocení je objektivizace hodnocení předchozího. Základem hodnocení významnosti opatření bylo multikriteriální hodnocení, jehož podstata je dále vysvětlena. Rovněž zde pracujeme se škálou důležitosti opatření 1-5. Výsledné hodnocení pro tuto část metodiky má v tab. 2 pozice Obj1 – Obj3.

B. 1 Aktuální hodnocení Kraje Vysočina v komparaci s ostatními kraji v ČR a průměrem za celé území ČR

Kritérium hodnocení vychází z analýzy dostupných dat, která umožňují kvantifikaci kritérií náležejících tematicky k danému opatření. Část dat byla využita z Profilu Kraje Vysočina, kdy v případě většiny témat analytické části bylo uvedeno srovnání Kraje Vysočina s ostatními kraji a průměrnou hodnotou za území ČR, v případě, že srovnání nebylo součástí profilu, byla využita data dostupná a reprezentující dané kritérium. Voleny byly většinou ukazatele, které jsou přepočteny na rozlohu území kraje či na 1000 (nebo 10 000) obyvatel, aby bylo dosaženo maximální míry objektivnosti hodnocení. V případě, že součástí Profilu Kraje Vysočina data nebyla k dispozici, tak byla pro dané oblasti doplněna relevantními zdroji dat, jednalo se zejména o oblast zdravotnictví¹, školství² a přírodního prostředí³.

Pro každé z navržených opatření (celkem 35 opatření náležejících do 5 prioritních oblastí) byl zvolen reprezentativní ukazatel či ukazatele (obvykle 2 až 4 ukazatele) a na základě jejich hodnocení bylo přiřazeno danému opatření hodnocení významnosti ve škále 1 až 5. V případě volby více ukazatelů byla výsledná hodnota stanovena průměrem z dílčích hodnocení. V případě pěti opatření (2.6 Rodinná a seniorská politika, 2.8 Mezinárodní aktivity a mezinárodní spolupráce, 2.10 Kvalitní veřejná správa, 3.7 Elektronické služby veřejného sektoru a 4.1 Obnova a rozvoj venkovského prostoru), nebylo možné objektivní data za všechny kraje získat, pro hodnocení tak bylo zvoleno kombinované kritérium hodnotící aktuální stav s expertním pohledem.

Výsledné hodnocení významnosti opatření pro kraj hodnoceno aktuálním stavem na území kraje v komparaci s ostatními kraji v ČR a průměrem za území ČR je v následující škále:

1 – hodnocení území kraje je v komparaci s ostatními kraji v hodnocené oblasti významně nadprůměrné (1. – 3. pozice v rámci ČR),

¹ data Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (Zdravotnictví ČR: Personální kapacity a odměňování 2018 (ÚZIS ČR, 2019), Zdravotnická ročenka České republiky 2018 (ÚZIS ČR, 2019).

² data Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (Statistická ročenka školství v České republice za rok 2018 a 2019).

³ Přírodní prostředí (péče o přírodu, ekologické zátěže, kvalita ovzduší, ochrana před povodněmi a suchem ad.): zdroje dat portálu INSPIRE, Statistická ročenka ČR 2019 (ČSÚ, 2020), Statistická ročenka Kraje Vysočina (ČSÚ, 2020).

- 2 – hodnocení území kraje je v komparaci s ostatními kraji v hodnocené oblasti nadprůměrné (4. – 6. pozice v rámci ČR),
- 3 – hodnocení území kraje je v komparaci s ostatními kraji v hodnocené oblasti průměrné (7. – 9. pozice v rámci ČR),
- 4 - hodnocení území kraje je v komparaci s ostatními kraji v hodnocené oblasti podprůměrné (10. – 12. pozice v rámci ČR),
- 5 - hodnocení území kraje je v komparaci s ostatními kraji v hodnocené oblasti významně podprůměrné (13. – 14. pozice v rámci ČR).

B. 2 Aktuální hodnocení regionálních disparit na území Kraje Vysočina

Kritérium hodnocení vychází podobně jako předchozí z analýzy dostupných dat, která umožňují kvantifikaci kritérií náležejících tematicky k danému opatření. Část dat byla využita z Profilu Kraje Vysočina, část byla získána z dostupných dat za úrovně okresů či SO ORP (viz data pro předchozí kritérium).

Výsledné hodnocení významnosti opatření pro kraj hodnoceno mírou regionálních disparit v rámci území Kraje Vysočina je v následující škále:

- 1 – v hodnoceném kritériu nejsou regionální rozdíly,
- 2 – existují rozdíly v rámci území kraje, ale nejsou významné,
- 3 – existují rozdíly v rámci území kraje a současně 1 – 2 SO ORP (nebo okresy) má současný stav v hodnoceném kritériu významně podprůměrný,
- 4 – existují rozdíly v rámci území kraje a minimálně 3 SO ORP (nebo minimálně 2 okresy) mají současný stav v hodnoceném kritériu významně podprůměrný,
- 5- existují velké regionální rozdíly v rámci území kraje.

B. 3 Významnost opatření v národním měřítku

Kritérium hodnocení vychází z analýz zásadních strategických dokumentů na úrovni ČR a úrovni vazeb navržených opatření v rámci Strategie rozvoje Kraje Vysočina 2021+, současně s hodnocením významnosti opatření v nadregionálním měřítku. Za základní strategické dokumenty byly zvoleny:

- Strategický rámec Česká republika 2030 (Úřad vlády ČR)⁴
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (MMR ČR)⁵

Výsledné hodnocení významnosti opatření pro kraj hodnoceno mírou vazby na národní strategické dokumenty a významnost opatření v nadregionálním měříku je v následující škále:

- 1 – slabá vazba na národní strategické dokumenty a současně spíše regionální význam opatření bez významnějšího dopadu mimo území Kraje Vysočina,
- 2 – nízká vazba na národní strategické dokumenty a současně mírně nadregionální význam opatření s dopadem na 1-2 sousední kraje území Kraje Vysočina,
- 3 – střední vazba na národní strategické dokumenty a současně střední nadregionální význam opatření s dopadem na 3-4 sousední kraje území Kraje Vysočina,
- 4 – silná vazba na národní strategické dokumenty a současně významný nadregionální dopad opatření ovlivňující sousední kraje území Kraje Vysočina i národní úroveň,
- 5- velmi silná vazba na národní strategické dokumenty a současně velmi významný nadregionální dopad opatření.

⁴ dokument, který udává směr rozvoje naší země na příští desetiletí. Jeho naplnění zvýší kvalitu života ve všech regionech a nasměruje Česko k rozvoji, který je udržitelný po sociální, ekonomické i environmentální stránce. Viz <https://www.cr2030.cz/strategie/>

⁵ národní strategický dokument v oblasti regionálního rozvoje. Ambicí strategie je stanovit hlavní cíle regionálního rozvoje v horizontu 7 let, resp. definovat v souladu se zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů, hlavní cíle regionální politiky státu v období 2021–2027 s ohledem na podporu dynamického, vyváženého a udržitelného rozvoje území. Viz <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mmr/strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021?typ=struktura>

Přehled hodnocení:

Exp1 – Exp8 – hodnocení opatření hodnotiteli (experty)

Obj1 – Obj3 – objektivní hodnocení opatření na základě dostupných dat

Průměrná známka = součet hodnot hodnocení Exp1 – Obj3 / 11

 Klíčové opatření pro Kraj Vysočina (průměrná známka více než 4,0)

 Důležité opatření pro Kraj Vysočina (průměrná známka 3,5-3,9 s nadpolovičním hodnocením známkami 4 a 5)

3. Prioritizace opatření - výsledky

Výsledky, jež byly dosaženy použitím kombinované metody, prezentuje tab. 2. Navržených prioritních opatření je celkem 11, z toho pět jako klíčových a šest velmi důležitých opatření. Je to necelá třetina všech opatření navržených v SRK 21+.

Mezi klíčová opatření pro Kraj Vysočina se jeví ta, jež souvisí s aktuální situací nejen v kraji, ale i na celonárodní úrovni (výsledná průměrná známka větší než 4,0):

- Opatření 2.1: Lidské zdroje ve zdravotnictví,
- Opatření 3.1: Moderní dopravní infrastruktura,
- Opatření 3.4: Zásobování pitnou vodou,
- Opatření 4.3: Trvale udržitelný rozvoj lesního hospodářství,
- Opatření 4.7: Ochrana před povodněmi a suchem.

K velmi důležitým opatřením pro Kraj Vysočina patří níže uvedená sociálně ekologická opatření, která v rámci hodnocení získala výslednou průměrnou známku v rozmezí 3,5 – 3,9 (u většiny dílčích hodnocení Exp1 – Obj3 získala tato opatření nejvyšší známky důležitosti 4 a 5):

- Opatření 1.3: Regionální školství,
- Opatření 1.4: Rozvoj terciárního a dalšího vzdělávání,
- Opatření 2.2: Kvalitní, bezpečná a efektivní zdravotní péče,
- Opatření 2.4: Služby sociální péče,
- Opatření 4.1: Obnova a rozvoj venkovského prostoru,
- Opatření 4.4: Péče o přírodu a krajinu vysočiny.

Klíčová opatření pro Kraj Vysočina (průměrná známka více než 4,0) – komentář

Opatření 2.1 Lidské zdroje ve zdravotnictví

Opatření je shodně hodnoceno nejvyšší prioritou jak u expertů, tak na základě objektivních dat v rámci komparace s ostatními kraji v ČR i národním srovnání. V rámci hodnocení je v řadě kritérií Kraj Vysočina v oblasti lidských zdrojů ve zdravotnictví výrazně podprůměrný a pohybuje se na posledních či předposledním místě mezi kraji v ČR. Jedná se například o průměrný měsíční plat zaměstnanců ve zdravotnictví podle kraje sídla zdravotnického zařízení (v příspěvkových organizacích a v organizačních složkách státu s odměňováním podle platných předpisů o platech) – lékaři a zubní lékaři (Kraj Vysočina = 13. místo mezi kraji ČR), přepočtený počet lékařů v nemocničních zařízeních (Kraj Vysočina = 12. místo) nebo odměňování všeobecných sester a porodních asistentek dle krajů a průměr ČR ve zdravotnictví v roce 2018 (Kraj Vysočina = 14. místo mezi kraji ČR). Kritérium srovnání s průměrem za ČR ukazuje, že celkový počet pracovníků ve zdravotnictví na 1000 obyvatel pro Kraj Vysočina dosahuje hodnoty 20,56, (průměr v ČR 24,76). Proto je nezbytné v rámci

realizovaných opatření podpořit zaměstnanost ve zdravotnictví a také úroveň odměňování zaměstnanců ve zdravotnictví, a to lékařských i nelékařských. S ohledem na deficit lidských zdrojů ve zdravotnictví navrhujeme zvážit možnost rozšíření nabídky středních škol se zdravotnickými obory (ze statistického srovnání je např. vidět nepoměr studentů středních škol se zdravotnickými obory a obory gastronomie, hotelnictví a turismus, případně i gymnázií).

Opatření 3.1 Moderní dopravní infrastruktura

Pozice Kraje Vysočina v oblasti dopravy je dána centrální pozicí kraje v rámci ČR a polohou protnutou tranzitními dopravními koridory mezinárodního i národního měřítka, včetně nejvýznamnější dálniční komunikace v ČR, dálnice D1 propojující dvě největší města v ČR. Rozvoj moderní dopravní infrastruktury má vysokou celospolečenskou prioritu, neboť rozhodujícím způsobem ovlivňuje ekonomiku i společnost. Opatření shodně hodnoceno nejvyšší prioritou jak u expertů, tak na základě objektivních dat v rámci komparace s ostatními kraji v ČR i národním srovnání.

Opatření 3.4 Zásobování pitnou vodou

Pozice Kraje Vysočina má významný nadregionální význam, kdy na území kraje jsou lokalizovány nejvýznamnější vodárenské zdroje pitné vody v rámci ČR zásobující vodou největší města v ČR (Prahu i Brno). Pozice Kraje Vysočina na hlavním evropském rozvodí v pramenné oblasti významných vodních toků a kvalita zdrojů povrchových vod vyžaduje vysokou prioritu v jejich ochraně. Opatření shodně hodnocení s nejvyšší prioritou jak u expertů, tak na základě objektivních dat v rámci komparace s ostatními kraji v ČR i národním srovnání. V hodnocení regionálních disparit existují rozdíly v zásobování pitnou vodou, kdy části kraje jsou v posledních pěti letech ohroženy suchem a prioritou je zabezpečení dostatečných zdrojů pro zásobování pitnou vodou a další propojení vodárenských soustav, aby byla zabezpečena dostatečná kapacita vodních zdrojů pro obyvatele. Prioritou je i doplnění stávajících podpovrchových zdrojů s nedostatečnou vydatností zdroji novými či variantní řešení kombinující povrchové a podpovrchové zdroje vod.

Opatření 4.3 Trvale udržitelný rozvoj lesního hospodářství

Lesy na území Kraje Vysočina zaujímají (hodnoceno za rok 2019) mírně podprůměrný podíl (30,0 %) na celkové rozloze území v komparaci s průměrem za území ČR (33,1 %), tento podíl se v následujícím období navíc snižuje s ohledem na postižení území kůrovcovou kalamitou a intenzivní těžbou dřeva, která byla na území Kraje Vysočina v absolutním vyjádření za rok 2019 absolutně největší mezi všemi kraji v ČR. Opatření k trvale udržitelnému rozvoji lesního hospodářství shodně hodnotí jako nejvyšší prioritu jak experti, tak objektivní data v rámci komparace s ostatními kraji v ČR i národním srovnání. Nepříznivým jevem, který vyžaduje realizaci opatření, je vedle rozsáhlých odlesněných ploch, aktuální druhová skladba lesních komplexů, kdy výrazně dominují jehličnaté lesy a více než 71 % druhové skladby tvoří smrk. Realizovaná opatření by tak měla cílit na pestrou druhovou skladbu lesních porostů, při

respektování přirozené druhové skladby, tj. významně navýšit podíl listnatých stromů. Opatření by měla směřovat také k urychlené nové výsadbě na plochách zasažených kůrovcovou kalamitou, aby nedocházelo ke zvýšení eroze půdy, jejímž důsledkem je degradace půd a snížení jejich úrodnosti.

Opatření 4.7 Ochrana před povodněmi a suchem

Území Kraje Vysočina je v posledních pěti letech (od roku 2015) opakovaně postihováno důsledky přívalových bleskových povodní a důsledky sucha. Opatření shodně hodnocení s nejvyšší prioritou jak u expertů, tak na základě objektivních dat v rámci komparace s ostatními kraji v ČR i národním srovnání. Území kraje Vysočina je ročními srážkovými úhrny ve srovnání s ostatními kraji ČR průměrné, ale s ohledem na klimatickou změnu přesáhl srážkový deficit v letech 2015 až 2019 hodnotu 440 mm. Nezbytnost vodohospodářských opatření na území kraje je vysokou prioritou právě s ohledem na minimalizaci důsledků extrémních klimatických situací a zároveň s ohledem na všechny environmentální důsledky. Schopnost retence vody v krajině má významný nadregionální dosah díky poloze kraje na hlavním evropském rozvodí. Prioritou je zvýšení retenční schopnosti krajiny ideálně formou přírodě blízkých opatření, která budou mít pozitivní vliv na hospodaření s vodou v krajině.

Velmi důležitá opatření pro Kraj Vysočina (průměrná známka 3,5-3,9 s nadpolovičním hodnocením známkami 4 a 5) - komentář

Opatření 1.3 Regionální školství

Úroveň regionálního školství je prioritní pro zabezpečení lidských zdrojů ve všech segmentech ekonomiky a bez kvalitního školství není možný další rozvoj území. V hodnocení aktuálního stavu podle vzdělanostní úrovně obyvatelstva je Kraj Vysočina v řadě ukazatelů podprůměrný, v případě nejvyššího dosaženého stupně vzdělání je podíl vysokoškoláků na obyvatelstvu starším 15 let o téměř 4 procentní body nižší, než je průměr v ČR. Významně (téměř 40 % obyvatel Kraje Vysočina) je ve společnosti zastoupena kategorie obyvatel se středním vzděláním bez maturity, jedná se o druhý nejvyšší podíl v rámci ČR. Prioritou by mělo být s ohledem na další uplatnitelnost na trhu práce zvyšování podílu obyvatel s minimálně maturitním vzděláním a také optimalizovat síť středních škol s ohledem na uplatnitelnost absolventů.

Opatření 1.4 Rozvoj terciárního a dalšího vzdělávání

Počty a kapacity vysokých škol jsou v rámci Kraje Vysočina výrazně podprůměrné v komparaci s ostatními kraji, což je dáno historicky. Aktuálně je zjevná absence lidského i materiálního potenciálu pro možné rozšíření nabídky studijních programů (nevyhovující stav na základě kritérií pro akreditační řízení a tím omezení možnosti rozšířit nabídku studijních programů). Částečně situaci řeší nabídka VOŠ a dobrá dostupnost Brna, která zájemcům o studium nabízí širokou škálu studijních programů. Je však realitou, že mnoho mladých lidí zůstává v místě vysokoškolského studia, a tak Kraj Vysočina přichází o vysoce kvalifikované,

vysokoškolsky vzdělané mladé lidi. Pro zabezpečení kvalitního terciárního a dalšího vzdělávání je důležitá existence vysoké školy univerzitního typu nebo alespoň existence akademicky zaměřených studijních programů. Kraj Vysočina jejich neexistencí má značně limitující podmínky i pro rozvoj nových technologií, vědy a výzkumu.

Opatření 2.2 Kvalitní, bezpečná a efektivní zdravotní péče

Opatření shodně s vysokou prioritou jak u expertů, tak na základě objektivních dat v rámci komparace s ostatními kraji v ČR i národním srovnání. V rámci hodnocení je v řadě kritérií Kraj Vysočina v oblasti zdravotní péče výrazně podprůměrný a pohybuje se na posledních či předposledním místě mezi kraji v ČR. Navíc s ohledem na demografickou strukturu populace Kraje Vysočina a prognózou vývoje do roku 2050, která ukazuje na rostoucí podíl populace v postproduktivním věku a výrazné stárnutí populace, je očekávaný zvýšený požadavek na kapacitu zdravotnických a sociálních služeb, včetně dostatečného personálního zabezpečení.

Opatření 2.4 Služby sociální péče

S ohledem na demografickou strukturu populace Kraje Vysočina a prognózou vývoje do roku 2050, která ukazuje na rostoucí podíl populace v postproduktivním věku a výrazné stárnutí populace, je očekávaný zvýšený požadavek na kapacitu zdravotnických a sociálních služeb, včetně dostatečného personálního zabezpečení.

Opatření 4.1 Obnova a rozvoj venkovského prostoru

Kraj Vysočina patří mezi tradiční venkovské oblasti s množstvím malých sídel a zachování a obnova tradičního venkovského prostoru je tak logickou prioritní oblastí, která umožní zachování této krajiny do budoucna. Je však nezbytné přijmout opatření, která by v moderní době obyvatelům zabezpečila takovou kvalitu života, aby venkovský prostor neopouštěli, jedná se zejména o zabezpečení moderní technické infrastruktury, občanské vybavenosti, služeb a pokrytí informačními sítěmi umožňující i práci se vzdáleným přístupem, což může redukovat úbytek pracovních příležitostí na venkově.

Opatření 4.4 Péče o přírodu a krajinu Vysočiny

Pozice Kraje Vysočina v hodnocení přírodního prostředí má významný nadregionální význam, pozice na hlavním evropského rozvodí, lokalizace významných vodárenských zdrojů, ale i pestrost přírodních zdrojů (nerostných surovin, dřeva, vody ad.) s sebou přinesla v souvislosti s jejich využíváním významné zásahy do krajiny, které změnilly druhovou skladbu lesů, ovlivnily krajinnou strukturu a tím i ekologickou stabilitu území. V komparaci s ostatními kraji je současné hodnocení Kraje Vysočina průměrné. Ochrana zatím nevyčerpaných přírodních zdrojů vyžaduje vysokou prioritu v jejich ochraně. Celkově má příroda a krajina Vysočiny pozitivní vliv na kvalitu života obyvatel, stejně tak na rozvoj cestovního ruchu. V neposlední řadě kvalita životního prostředí v Kraji Vysočina je jedním z důležitých faktorů při rozhodování o místě pro bydlení.